

3. Penitencjaria Apostolska

Dekret Penitencjarii Apostolskiej o odpustach z okazji Roku Wiary

Urbis et Orbis

Dar odpustów wzbogaca szczególne praktyki pobożności, które będą spełniane podczas Roku Wiary

Ojciec Święty Benedykt XVI postanowił, że w dniu pięćdziesiątej rocznicy uroczystego otwarcia Soboru Watykańskiego II, któremu bł. Jan XXIII jako główne zadanie «powierzył (...) lepsze ujęcie i przedstawienie cennego depozytu nauki chrześcijańskiej, aby stała się ona bardziej przystępna dla wierzących w Chrystusa i dla wszystkich ludzi dobrej woli» (Jan Paweł II, Konst. apost. *Fidei depositum*, 11 października 1992 r.: AAS 86 [1994], 113), rozpocznie się Rok szczególnie poświęcony wyznaniu prawdziwej wiary i jej poprawnej interpretacji przez czytanie, a jeszcze lepiej, przez medytację dokumentów Soboru oraz artykułów Katechizmu Kościoła katolickiego, opublikowanego przez bł. Jana Pawła II trzydzieści lat po rozpoczęciu Soboru, «tak aby można było wierniej ją głosić [wszystkim wiernym], szerzyć jej znajomość i lepiej ją stosować» (tamże, 114).

Już w roku Pańskim 1967, dla upamiętnienia 1900. rocznicy męczeństwa apostołów Piotra i Pawła, podobny Rok Wiary został ogłoszony przez sługę Bożego Pawła VI, aby przez uroczyste wyznanie wiary «zaświadczyć, jak bardzo istotne treści, które od wieków stanowią dziedzictwo wszystkich wierzących, wymagają ciągłego potwierdzania, zrozumienia i pogłębiania w nowy sposób, aby dawać konsekwentne świadectwo w innych niż w przeszłości warunkach historycznych» (Benedykt XVI, List apost. *Porta fidei*, 4).

W tych naszych czasach głębokich przemian, jakim poddana jest ludzkość, Ojciec Święty Benedykt XVI pragnie przez ogłoszenie drugiego Roku Wiary zachęcić zarówno lud Boży, którego jest pasterzem powszechnym, jak i braci Biskupów na całym świecie, «żeby jednoczyli się z Następcą Piotra w tym czasie duchowej łaski, który daje nam Pan, by upamiętnić cenny dar wiary» (tamże, 8).

Wierni będą mieli «sposobność wyznawać wiarę w zmartwychwstałego Pana w (...) katedrach i kościołach całego świata; w [ich] domach i rodzinach, aby każdy silnie odczuł potrzebę lepszego zrozumienia i przekazywania przyszłym pokoleniom odwiecznej wiary. Wspólnoty zakonne oraz parafialne, wszystkie stare i nowe wspólnoty kościelne będą mogły w tym Roku złożyć publiczne wyznanie *Credo*» (tamże).

Ponadto wszyscy wierni, osobiście i wspólnotowo, są wezwani do składania wyrażonego świadectwa wiary wobec innych w szczególnych okolicznościach życia codziennego: «Społeczna natura człowieka wymaga, aby wewnętrzne akty religijne wyrażał on na zewnątrz, kontaktował się z innymi w sprawach religijnych i wyznawał swoją religię we wspólnocie» (Dekr. *Dignitatis humanae*, 7 grudnia 1965, 3: AAS 58 [1966], 932)

Ponieważ chodzi przede wszystkim o zdobycie w najwyższym stopniu o ile to możliwe na ziemi – świętości życia, a więc o osiągnięcie najwyższej czystości serca, bardzo pożyteczny okaże się wielki dar odpustów, który Kościół na mocy władzy udzielonej mu przez Chrystusa ofiaruje wszystkim, którzy z odpowiednim usposobieniem wypełnią szczególne przepisy, aby go otrzymać. «Przez odpusty – naucza Paweł VI – Kościół, korzystając z władzy szafarza Odkupienia dokonanego przez Chrystusa Pana, udostępnia wiernym uczestnictwo w tej pełni Chrystusa w obcowaniu Świętych, udostępniając im

hojnie środków do osiągnięcia zbawienia» (List apost. *Apostolorum limina*, 23 maja 1974: AAS 66 [1974], 289). W ten sposób odsłania się «skarbiec Kościoła», który tworzy «dalszy wzrost zasługi Matki Bożej i wszystkich wybranych, od pierwszego sprawiedliwego do ostatniego» (Klemens VI, Bulla *Unigenitus Dei Filius*, 27 stycznia 1343 r.).

Penitencjaria Apostolska, której zadaniem jest troska o udzielanie i korzystanie z odpustów oraz zachęcanie wiernych do poprawnego rozumienia i budzenia pobożnego pragnienia ich otrzymania, w odpowiedzi na usilną prośbę Papieskiej Rady ds. Krzewienia Nowej Ewangelizacji, starannie uwzględniając *Notę ze wskazaniem duszpasterskimi na Rok Wiary* Kongregacji Nauki Wiary, w celu uzyskania daru odpustów podczas Roku Wiary, wydała następujące rozporządzenia zgodnie z wolą Ojca Świętego, aby wierni poczuli się jeszcze bardziej do poznania i umiłowania nauki Kościoła katolickiego i uzyskali dzięki temu obfite owoce duchowe.

Podczas całego Roku Wiary, trwającego od 11 października 2012 r. do 24 listopada 2013 r., wszyscy wierni prawdziwie skruszeni, po przystąpieniu do spowiedzi i przyjęciu Komunii Św., i po odmówieniu modlitw według intencji Ojca Świętego, mogą uzyskać odpust zupełny od kar doczesnych za swoje grzechy, udzielony z miłosierdzia Bożego, który można ofiarować za dusze wiernych zmarłych:

a) ilekroć wysłuchają przynajmniej trzech kazań podczas misji świętych, albo przynajmniej trzech wykładów na temat dokumentów Soboru Watykańskiego II i na temat artykułów Katechizmu Kościoła katolickiego, w jakimkolwiek kościele lub stosownym miejscu;

b) ilekroć nawiedzą w formie pielgrzymki jedną z bazylik papieskich, jedno z chrześcijańskich katakumb, kościół katedralny, świątynię wskazaną na Rok Wiary przez ordynariusza miejsca (na przykład jedną spośród bazylik mniejszych i sanktuariów Najświętszej Maryi Panny oraz świętych Apostołów i świętych Patronów) i będą tam uczestniczyć w nabożeństwie lub przynajmniej zatrzymają się przez pewien czas w skupieniu na pobożnej medytacji, odmawiając na zakończenie Ojcze nasz, Wyznanie Wiary w jakiegokolwiek uprawnionej formie, modlitwy do Najświętszej Maryi Panny lub – w zależności od przypadku – do świętych Apostołów lub Patronów;

c) ilekroć w dniach wyznaczonych na Rok Wiary przez ordynariusza miejsca (na przykład w uroczystości Pańskiej, Najświętszej Maryi Panny, w święta świętych Apostołów i Patronów, Katedry św. Piotra) w jakiegokolwiek świątyni będą uczestniczyć w celebracji Eucharystii lub w Liturgii Godzin, odmawiając także Wyznanie Wiary w jakiegokolwiek uprawnionej formie;

d) jeśli w dowolnie wybranym dniu podczas Roku Wiary pobożnie nawiedzą baptysterium lub inne miejsce, w którym otrzymali sakrament chrztu, odnawiając obietnice chrzcielne według jakiegokolwiek uprawnionej formuły.

Biskupi diecezjalni lub eparchialni i ci, którzy zgodnie z prawem są im równi rangą, w stosownym dniu w tym okresie, z okazji głównej uroczystości (na przykład 24 listopada 2013 r., w uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata, która zakończy Rok Wiary), będą mogli udzielać papieskiego błogosławieństwa wraz z odpustem zupełnym, który uzyskają wszyscy wierni pobożnie przyjmujący to błogosławieństwo.

Wierni prawdziwie skruszeni, którzy nie będą mogli wziąć udziału w celebracjach z ważnych powodów (jak przede wszystkim mniszki żyjące w klasztorach klauzurowych, anachoreci i pustelnicy, więźniowie, ludzie starsi, chorzy, a także ci, którzy w szpitalu lub innych miejscach opieki pełnią stałą posługę chorym...), uzyskają odpust zupełny pod takimi samymi warunkami, jeśli zjednoczeni duchem i myślą z wiernymi obecnymi, szcze-

gólnie w chwilach, gdy słowa Ojca Świętego lub biskupów diecezjalnych będą transmitowane przez telewizję i radio, odmówią we własnym domu lub tam, gdzie muszą przebywać (na przykład w kaplicy klasztoru, szpitala, domu opieki, więzienia...), Ojciec nasz, Wyznanie Wiary w jakiegokolwiek uprawnionej formie oraz inne modlitwy zgodne z charakterem Roku Wiary, ofiarowując swoje cierpienia lub swoje życiowe trudności.

Aby dostęp do sakramentu pokuty i uzyskanie Bożego przebaczenia dzięki władzy Kluczy były ułatwione z punktu widzenia duszpasterskiego, zachęca się ordynariuszy miejsc, aby kanonikom oraz kapłanom, którzy w katedrach i w kościołach wyznaczonych na Rok Wiary będą mogli słuchać spowiedzi wiernych, udzielili uprawnień ograniczonych do forum wewnętrznego, o których dla wiernych Kościołów wschodnich mówi kan. 728, § 2 KKKW, a w przypadku ewentualnego zastrzeżenia – kan. 727, z wyjątkiem, co jest oczywiste, przypadków przewidzianych w kan. 728, § 1; dla wiernych Kościoła łacińskiego chodzi o uprawnienia, o których mowa w kan. 508, § 1 KPK.

Spowiednicy, po uświadomieniu wiernym powagi grzechów, z którymi łączy się zastrzeżenie lub cenzura, zadecydują o takich właściwych pokutach sakramentalnych, które jak najszybciej skłonią ich do stałej poprawy, i odpowiednio do natury przypadków nałożą obowiązek zadośćuczynienia za ewentualne zgorszenia i szkody.

Na koniec Penitencjaria gorąco zachęca czcigodnych Biskupów, tych, którzy mają potrójne munus – nauczania, rządzenia i uświęcania – by zatroszczyli się o wyjaśnienie zasad i rozporządzeń przedstawionych tutaj dla uświęcenia wiernych, mając w szczególności sposób na uwadze okoliczności miejsca, kultury i tradycji. Stosowna dla natury każdego ludu katecheza może jaśniej i w żywy sposób ukazać umysłom i głębiej zakorzenić w sercach pragnienie tego jedynego daru, uzyskanego dzięki pośrednictwu Kościoła.

Niniejszy Dekret zachowuje ważność tylko podczas Roku Wiary. Niezależnie od jakiegokolwiek przeciwnych rozporządzeń.

Rzym, w siedzibie Penitencjarii Apostolskiej, 14 września 2012 r., w święto Podwyższenia Krzyża Świętego

Kard. Mael Monteiro de Castro

Penitencjarz Większy

Ks. Prał. Krzysztof Nykiel

Regens

L. + S.

Prot. N. 119/12/I

(Tekst polski za „L'Osservatore Romano” wyd. polskie 33 [1012] nr 11/347/ s. 58-59)